

har talt i denne Sag, efter det Kjendskab, jeg har til hans Forhold i denne Henseende. Men jeg vil dog antage, at dette Forhold paa ingen Maade kan komme i Strid med de paagjældende særegne Interesser, paa den Maade, som her er foreslaaet, og jeg skal derfor anbefale Forslaget, ikke alene fordi jeg veed, at det vedrører saamange Familiers borgerlige Eksistens, men ogsaa fordi jeg veed, at der er saamange Exempler paa de Misbrug, der fra Godseiernes Side ere begaaede. Jeg veed, at der er Godseiere, som til Trods for Lovgivningen have aldeles nægtet at afhænde saavel til Fæste som til Selvetendom, og jeg kan paavise, at der er Godseiere, som ødelægge halve Byer ved at sammenlægge de bedste Jorder til store Avlsgaarde, saa at Bondes jorden svinder bort under Befolkningens Fødder, derved at de Eiendomme, som have afgivet et tarveligt Erhverv for mange Familier, ere forsvundne, og at der derimod paa de udenomliggende Eiendomme, som ere af en saa daarlig Natur, at Godseieren ikke vel nu kan afsbenytte dem med Fordeel, reiser sig en Mængde Colonihytter paa Jorder, hvor ingen Familie kan leve, saa at de derfor øieblikkelig falde ind under Communens Forsørgelse. Det er Følgen af, at Godseierne ad Bevillingsveien have et stort Spillerum. Skjøndt jeg ikke skal spille Forfamlingens Lid med at fremdrage Exempler, som vise de sørgelige Virkninger for Samfundet af denne Fremgangsmaade, skal jeg dog anbefale Forslaget, fordi jeg troer, hvad den ærede Rigsdagsmand for Odense Amts 2den Valgkreds (Schytte) vist vil indrømme mig, at for den humane Godseier vil det, hvis Lovforslaget bliver taget tilfølg, blive en overordentlig stor Binding, hvortil det for den Tilbageholdende til at afhænde vil blive en Tvang, men paa ingen Maade et Tab, da han igjennem Lovforslaget har sin Ret reserveret til at faae sin Eiendom betalt efter dens fulde Værdi. Naar den ærede Rigsdagsmand ligeledes har henvist til den frivillige Overenskomst, saa er det just derfor, at jeg drifter mig til at anbefale Lovforslaget, fordi jeg betragter det som havende en saadan Charakter, at det netop vil være istand til at fremme Frivilligheden, naar det kunde have den Lykke med sig

herfra at kunne erholde den høitærede Indenrigsministers Tilslutning. Med disse Ord skal jeg anbefale Lovforslaget til saa hurtig som mulig at blive behandlet i dette Thing, for at det kan gaae over til det andet Thing.

J. U. Hansen: Den ærede Rigsdagsmand for Odense Amts 2den Valgkreds (Schytte) har i sit sidste Foredrag ytret, at han ikke i sit første Foredrag havde omtalt, at Loven nu for det Første skulde hvile, eller at der nu med Hensyn til den skulde indtræde en Pause, som man skulde bruge til at forsøge paa at faae de frivillige Overenskomster til at gaae, og vi maae altsaa antage, at det er hans Mening og Resultatet af de to meget ordrige Foredrag, vi af ham have hørt, at Loven skal gaae videre, at der ikke skal indtræde nogen Pause. Jeg behøver altsaa ikke at opholde mig ved at svare paa, hvad han i den Henseende sagde i sit første Foredrag; men jeg skal kun gjøre opmærksom paa, at det, der især gjør, at man paa ingen Maade kan lade nogen „Pause“ indtræde, er, foruden hvad der er anført fra forskellige Sider om den hele nærværende Stilling for Fæstebonden og om det patriarkalske Forholds Forsvinden, de Forsøg, som Godseierne nu næsten overalt vise, at de gjøre paa at bemægtige sig til fri Raadighed Saameget af Fæstejorden, som de ved de kunstigste Fortolkningsveie igjennem Lovgivningen og Domstolene kunne bemægtige sig. Det er Noget, man vel maa lægge Mærke til, at Fæstebonden nu er kommen i den Stilling, at Godseierne saavel ved Domstolene som hos Regjeringen finde Medhold i at udviste en Deel af Fæstelovgivningens Bestemmelser, det vil sige, fortolke dem anderledes, end de igjennem tidligere Tider have været fortolkede, og lægge en anden Mening ind i dem end den, der er lagt ind i dem dengang, da disse Lovbestemmelser bleve givne, og dette gjør, at Fæstebonden synker Aar for Aar, saalænge denne Sag ikke bliver ordnet, mere og mere ned til at blive værgeløs ligeoverfor Fæstelovgivningen og ligeoverfor den Benyttelse og den Fortolkning af den, som nu for Tiden skeer. Vi kunne ikke undre os over, at Støgt finder Sted, da man ikke fra Ministeriets Side